

شاهد قدسی

www.ketab.ir

حضرت خضر علیه السلام

معروف به

دعای شریف کمیل

سرشناسه	ص.ج.، ۱۳۳۳ -
عنوان فراردا دی	دعای کمیل، فارسی - عربی، شرح
عنوان و نام پدیدآور	شاهد قدسی: شرح دعای حضرت خضر علیه السلام معروف به دعای شریف کمیل / مولف ص.ج. : بارخوانی محبوبه ابوالحسنی، زاهده صالحان، محمد صالح صالحان.
مشخصات نشر	تهران: تراث، ۱۳۰۱.
مشخصات ظاهری	ص. ۸۰۰.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۹۲۷۶۱-۱-۲
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	زبان: عربی - فارسی.
یادداشت	کتابنامه: ص. ۷۹۷ - ۷۹۹.
عنوان دیگر	شرح دعای حضرت خضر علیه السلام معروف به دعای شریف کمیل.
موضوع	دعای کمیل -- نقد و تفسیر *Prayer of Komeyl -- Criticism and interpretation
رده بندی کنگره	BPT۴۹/۵۰۳۳۲:
رده بندی دیویی	۳۹۷/۷۷۴:
شماره کتابشناسی ملی	۹۰۹۳۶۱۹:
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیبا

نشر تراث

شرح دعای خضر علیه السلام معروف به دعای شریف کمیل

مؤلف: ص.ج

بازخوانی: محبوبه ابوالحسنی، زاهده صالحان، محمد صالح صالحان

ناشر: تراث

چاپ: اعتماد

نوبت چاپ: اول / زمستان ۱۴۰۱

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۳۳۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۲۷۶۱-۱-۲

«*» کلیه حقوق چاپ و نشر و بهره برداری الکترونیکی برای مؤلف محفوظ است «*»

تلفن: ۰۹۱۹۷۴۷۷۷۱۰

پست الکترونیکی: torath@chmail.ir

پایگاه اینترنتی: www.nashretoraath.ir

ایسا: @nashretoraath

سخن ناشر

در روزگاری که عطش معنویت، انسان را به وادی حیرت کشانده و عرفان‌های کاذب با ظواهری دل‌فریب او را به بیراهه‌های پوچ و دره‌های گمراهی دعوت می‌کند، تمسک به معارف ناب و عرفان راستینی که از لابه‌لای کلمات نورانی ائمه اطهار علیهم‌السلام مانند آینه‌ای صاف و آبی زلال پرده از حقایق عالم برداشته و ضمن اتصال انسان به مبدأ هستی، تشنگی معنوی او را برطرف می‌سازد، بیش از پیش اهمیت دارد. از طرف دیگر، بسیاری از معارف ناب عرفانی توسط این انوار مقدس در قالب ادعیه و مناجات‌هایی دلنشین و عاشقانه بیان شده است که این سبب نیز به نوبه خود بر ضرورت توجه و تأمل در این متون نورانی و شرح و بسط عالمانه آن تأکید می‌کند.

در این میان، دعای شریف کمیل فارغ از محتوای علمی و معانی بلند و بی‌مانند خود از دو جهت حائز اهمیت است. نخست آن که این دعا همواره مورد توجه خاص بزرگان و اولیاء الهی بوده است به طوری که وقتی مقام معظم رهبری (حفظه الله) از حضرت امام خمینی رحمه‌الله سؤال می‌کند که دل بستگی شما به کدام یک از ادعیه مأثور از اهل بیت علیهم‌السلام بیشتر است؟ ایشان به دعای کمیل اشارت می‌دهد. دوم آن که دعای کمیل از معدود دعاهایی است که در طول سالیان متمادی مورد استقبال عموم مردم قرار گرفته و برگزاری جلسات قرائت این دعای نورانی، انس و علاقه بسیار زیادی را در دل‌های مردم نسبت به آن فراهم نموده است؛ تا جایی که بسیاری از افرازه‌های دلنشین این مناجات عاشقانه در اذهان عام و خاص ثبت و ضبط شده است. از این رو، توجه بیشتر به اعماق ژرف این دریای بی‌کران از طریق شرح و بسط پیچیدگی‌ها و ظرایف آن توسط اهل نظر و اساتید فن، بسیار مایه خرسندی و مباهات بوده و این گنجینه گران‌سنگ را در اختیار جویندگان حقیقت و عاشقان طریقت قرار خواهد داد.

اثر نفیس پیش رو با عنوان با مسمای «شاهد قدسی» شرح کلمات نورانی و مضامین عرفانی این میراث ارزشمند شیعه را در خود جای داده است. مؤلف محترم که آثار پیشین ایشان مانند کیمیای وصل (شرح زیارت عاشورا)، ساغر عشق (شرح مناجات محبین)، ساحل بقا (شرح حدیث عنوان بصری) و ... مورد استقبال عام و خاص قرار گرفته است، با قلمی روان و دلنشین و بیانی استوار و ثمین، این بار به شرح و بسط تمام فراهای دعای کامل پرداخته و ضمن رازگشایی از دقایق و پیچیدگی های این گنجینه اسرار، درک عمیق تری از معارف این دعای شریف را در اختیار خواننده قرار داده است. این بنده کمترین، خداوند را بر توفیق طبع این اثر ماندگار شاکرم و از مؤلف محترم نیز صمیمانه سپاسگزارم.

سیداحمد طباطبائی ستوده

تهران/زمستان ۱۴۰۱

www.ketab.ir

فهرست مطالب

سخن آغازین.....	۲۵	سرآبتر بودن.....	۵۱
بشارت جلسه دعا و فطرت.....	۲۷	بسم الله و سه اسم الهی.....	۵۲
اولین جلسه دعا و فطرت.....	۲۷	سید آیات.....	۵۲
حقیقت دعا.....	۲۸	سر سید آیات بودن بسم الله.....	۵۳
برتری دعا کردن از قرآن تلاوت نمودن.....	۲۹	اسم جلالة الله و تحیر شورا فرین.....	۵۳
بیان حقایق در قالب دعا.....	۳۱	نکته.....	۵۴
توصیه آیه الله پهلوانی به مؤلف.....	۳۱	«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْئَلُكَ بِرَحْمَتِكَ الَّتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ»	
اوج اعجاز و عرفان در دعای کمیل.....	۳۳	هماهنگی تشریع و تکوین.....	۵۴
حماسه و عرفان و رها شدن از خمودی.....	۳۴	سر شروع ادعیه با «اللهم» و «یا الله».....	۵۵
دل بستگی و علاقه امام خمینی <small>علیه السلام</small> به دعا.....	۳۴	لبیک الهی.....	۵۵
توصیه حضرت امام خمینی <small>علیه السلام</small> به شرح دعای کمیل.....	۳۵	فرو ریختن کوه آنتیت.....	۵۶
جلوه و ظهور کمالات علی <small>علیه السلام</small> در دعای کمیل.....	۳۵	کار دعا و سر ذکر نشدن حاجت.....	۵۷
بحث از سند و اهمیت دعای کمیل.....	۳۶	دعا به نمان بعلداد.....	۵۸
عشق و عزم و ملازمه کمیل.....	۳۸	خواندن حضرت علی <small>علیه السلام</small> با اسماء حسناش.....	۵۹
علت اشتها دعای خضر <small>علیه السلام</small> به دعای کمیل.....	۳۹	رحمت رحمانیه و رحمت رحیمیه.....	۶۰
وجه تسمیه حضرت خضر <small>علیه السلام</small>	۳۹	رحمت رحمانی و رحمت رحیمی در کلام امام خمینی <small>علیه السلام</small>	۶۱
روایای امیرالمؤمنین <small>علیه السلام</small> حضرت خضر <small>علیه السلام</small> را و تعلیم اسم اعظم.....	۴۰	جلوات رحمت الهیه.....	۶۱
برتری امیرالمؤمنین <small>علیه السلام</small> بر حضرت خضر <small>علیه السلام</small>	۴۱	مهرورزی در روابط اجتماعی.....	۶۲
کلمات حضرت خضر <small>علیه السلام</small> در فضائل امیرالمؤمنین <small>علیه السلام</small>	۴۲	تجلی رحمت الهی در دنیا و آخرت.....	۶۲
تقریر و نقل معصوم.....	۴۴	مراقبت از ابتلای به غرور.....	۶۳
قرائت دعای کمیل از روی حقیقت.....	۴۵	شمول رحمت الهی نسبت به سائل و سؤال.....	۶۵
ادب سالک در قرائت دعای کمیل.....	۴۵	تخلق به صفت رحمت.....	۶۵
توصیه ای از آیه الله میرزا جواد آقا ملکی تبریزی <small>علیه السلام</small>	۴۵	«وَبَقْوَاتِكَ الَّتِي قَهَرْتَ بِهَا كُلَّ شَيْءٍ»	
مراقبه سالک در حفظ حال.....	۴۶	قوت و قهر الهی.....	۶۶
«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»		مقهوریت اشياء.....	۶۷
نام خدا در طلیعه دعا.....	۴۸	قاهر بودن خدای سبحان و فرق آن با غلبه موجودات بر یکدیگر.....	۶۷
ادب در طلیعه دعا.....	۴۹	اصالت قدرت و کمالات در حضرت حق.....	۶۸
لزوم حق بودن فعل و پاک بودن فاعل.....	۵۰		

- ۷۰ ..... قاهریت انحصاری حضرت حق .....
 ۷۱ ..... سزّ توسل داعی به قدرت قاهرة الهیّه .....
 ۷۲ ..... خواب، جلوه‌ای از جلوات قدرت قاهرة الهیّه .....
 ۷۳ ..... طریق درک اجمالی قدرت قاهرة حضرت حق .....
 ۷۳ ..... تخلّق به صفت قهاریت .....
«وَأَخْضَعَ لَهَا كُلَّ شَيْءٍ وَذَلَّ لَهَا كُلُّ شَيْءٍ»
 ۷۴ ..... خضوع و ذلّت قهری و تکوینی .....
 شعور و خضوع موجودات و ادراک فقر خود و عظمت
 حضرت حق .....
 ۷۴ .....
 ۷۵ ..... ذلت ممکن الوجود در برابر واجب الوجود .....
 ۷۵ ..... خضوع و تذللّ تکوینی و تشریحی .....
 ۷۶ ..... عدم امکان تکبر و خود بزرگی بینی تکوینی .....
 ۷۶ ..... زنده شدن روح امید و هماهنگ نمودن تکوین و تشریح .....
«وَبَجِبَرُوتِكَ الَّتِي غَلَبَتْ بِهَا كُلَّ شَيْءٍ»
 ۷۷ ..... جبار و جبروت .....
 ۷۸ ..... توحید در جباریت .....
 ۷۹ ..... اسم شریف کبریا .....
 ۸۰ ..... داعیه جبروت داشتن .....
 ۸۱ ..... کلامی از حضرت امام خمینی علیه السلام .....
 ۸۲ ..... اولین درس طلبگی .....
«وَبِعِزَّتِكَ الَّتِي لَا يَقُومُ لَهَا شَيْءٌ»
 ۸۲ ..... معنای عزّت و عزیز .....
 ۸۳ ..... اسم حسناى عزیز و صفت مبارک عزت .....
 ۸۳ ..... مقام عزّت .....
 ۸۵ ..... توحید در عزت .....
 ۸۵ ..... عزّت حقیقی و عزّت خیالی .....
 ۸۷ ..... ذلّت صوری مؤمنان متقی و خواری حقیقی گنهکاران .....
 ۸۸ ..... امکان راه یابی به منزلت و مقام عزّت .....
 ۸۹ ..... طریق آراستگی به عزت راستین .....
«وَبِعِظَمَتِكَ الَّتِي مَلَأَتْ [أَرْكَانَ] كُلِّ شَيْءٍ»
 ۹۱ ..... عظیم و عظمت .....
 ۹۲ ..... ذکر رکوع نماز .....
 ۹۲ ..... عظیم صرف و فوق هر عظمتی .....
 ۹۲ ..... پُر بودن مظاهر از عظمت الهی .....
 ۹۳ ..... توجه به عظمت الهی و دوام مراقبه .....
«وَبِسُلْطَانِكَ الَّذِي عَلَا كُلَّ شَيْءٍ»
 ۹۶ ..... سلطان مطلق .....
 ۹۶ ..... توحید در سلطه و سلطنت .....
 ۹۷ ..... سلطه و سلطنت تکوینی حضرت حق .....
 ۹۷ ..... سلطه و سلطنت حقیقی و اعتباری .....
 ۹۹ ..... نِمود محض بودن مظاهر .....
 ۱۰۰ ..... سلطه شیطان .....
 ۱۰۱ ..... مقام سلطنت عاملین به رضای الهی .....
 ۱۰۲ ..... بزرگ‌ترین سلطنت .....
 ۱۰۲ ..... تبیین صفات جلال به تعدد مظاهر .....
«وَبِوَجْهِكَ الْبَاقِي بَعْدَ [فَنَاءِ] كُلِّ شَيْءٍ»
 ۱۰۳ ..... بقا و فنا و وجه و جمال و جلال .....
 ۱۰۷ ..... حقیقت فنا .....
«بِسْمِ اسْمَائِكَ الَّتِي غَلَبَتْ [مَلَأَتْ] أَرْكَانَ كُلِّ شَيْءٍ»
 ۱۱۰ ..... ملکوت .....
 ۱۱۱ ..... اسمُ الاسمِ الاسم .....
 ۱۱۲ ..... تأمین کننده قصور و جودى و کمالات و جودى .....
 ۱۱۲ ..... ارکان کتاب تکوینی .....
 ۱۱۳ ..... چهره مُلکی و ملکوتی هستی .....
 ۱۱۳ ..... ولایت ذوات طاهره معصومین علیهم السلام .....
«وَبِعِلْمِكَ الَّذِي أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ»
 ۱۱۴ ..... احاطه علمی حضرت حق .....
 ۱۱۷ ..... صفات ذاتی و صفات فعلی .....
 ۱۱۷ ..... علم ذاتی و علم فعلی .....
 ۱۱۸ ..... علم به غیب مطلق و مطلق غیب .....
 ۱۱۸ ..... احاطه‌ی علمی و قدرتی و سلطنتی .....
 ۱۱۹ ..... وحدت و تغایر عنوانی .....
«وَبِنُورِ وَجْهِكَ الَّذِي أَضَاءَ لَهُ كُلَّ شَيْءٍ»
 ۱۱۹ ..... نور وجه حضرت حق .....

- ۱۴۵..... ترک شکر عملی ..... ۱۲۱ مصادیق نور.....
- ۱۴۵..... وسعت ظلم بر خلق خدا ..... ۱۲۱ توحید محض.....
- ۱۴۶..... قاعده‌ای کلی در تبدیل نعمت به نعمت ..... «يَا نُورُ يَا قُدُّوسُ يَا اَوَّلَ الْاَوَّلِينَ وَيَا اٰخِرَ الْاٰخِرِينَ»
- ۱۴۷..... نفی جبر تاریخ ..... ۱۲۲ پناه بردن به چهار اسم الهی.....
- «اللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تَحْسِبُ الدُّعَاءَ» ..... ۱۲۳ قدوس بودن حضرت حق ..... ۱۲۴ اول و آخر بودن خداوند.....
- ۱۴۷..... حبس دعا ..... ۱۲۴ گفتاری از مفسر بی بدیل ..... «اللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تَهْتِكُ الْعِصَمَ»
- ۱۴۸..... دعای تکوینی و غیر تکوینی و تشریحی ..... دور کن نیل به مقامات معنوی ۱۲۸
- ۱۴۹..... مطلوب داعی در دعا و حبس شدن آن ..... ۱۳۰ غفران و مغفرت و عفو الهی ..... عفو و مغفرت نسبت به آثار تکوینی و تشریحی و
- ۱۵۰..... لغزش‌ها و گناهان حبس کننده‌ی دعا ..... نکته ..... ۱۳۱ اخروی.....
- ۱۵۱..... نکته ..... «اللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تَنْزِلُ الْبَلَاءَ» ..... ۱۳۱ وازه‌ی بلا ..... مراتب گناه و مغفرت ۱۳۲
- ۱۵۱..... وازه‌ی بلا ..... ۱۳۱ ..... توحید در غفران ۱۳۳
- ۱۵۲..... بلای قهری و طبیعی ..... ۱۳۲ ..... غفران پیش از استغفار ۱۳۳
- ۱۵۳..... شرط آسایش و راحتی در دنیای پُر بلا ..... ۱۳۳ ..... سَرِّ طَلَبِ مَغْفِرَتِ، پَسْ اَزْ سَوْگَنْدَه‌ای تَوْحِیدِی ۱۳۴
- ۱۵۳..... بلای تنبهی و عقوبتی ..... ۱۳۴ ..... جلوه‌هایی از جلوات مغفرت الهی ۱۳۵
- ۱۵۴..... سَرِّ نَزْوْلِ مَلَاهِمِی حَیْثُ دَبِد ..... ۱۳۷ ..... هتک عصمت ۱۳۷
- ۱۵۵..... گناهان بلا آور ..... ۱۳۷ ..... هتک پرده‌ی کرامت انسانی ۱۳۷
- ۱۵۵..... سَرِّ دَعَا بَرای مَغْفِرَتِ گناهان بلا آور ..... ۱۳۸ ..... گناهانی که موجب هتک عصمت می شود ۱۳۸
- ۱۵۷..... بلای تطهیری و مثبتی ..... ۱۳۸ ..... سَرِّ اِبْتِدَا نَمُودَنِ بَه مَغْفِرَتِ اَز گناهان هتک کننده ۱۳۸
- ۱۵۸..... بلای ترفیعی ..... ۱۳۸ ..... عصمت ۱۳۸
- ۱۶۰..... جمع بین مقام رضا و تسلیم، و دعا برای دفع و رفع بلا ..... «اللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي كُلَّ ذَنْبٍ اَذْنَبْتُهُ وَ كُلَّ خَطِيئَةٍ اَخْطَاْتُهَا»
- ۱۶۱..... معنای ذنب ..... ۱۳۹ ..... سَرِّ تَكَرَّرِ اللّٰهُمَّ ۱۳۹
- ۱۶۱..... وجه نامگذاری گناه به خطیئه ..... ۱۳۹ ..... نعمت و گناهان نعمت آفرین ۱۴۰
- ۱۶۳..... وسعت معنای خطا و خطیئه ..... ۱۴۰ ..... سه نکته ۱۴۰
- ۱۶۴..... تجلّی حضرت حق با صفت غفران ..... «اللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تَغَيِّرُ النَّعَمَ»
- ۱۶۵..... سَرِّ اَمْرُوشِ خَوَاشِی اَز هَمّه لَغْزِشْهَا ..... ۱۴۱ ..... نعمت و وسعت دائرة آن ۱۴۱
- ۱۶۷..... امیدواری و جرأت بر اظهار آن ..... ۱۴۲ ..... آیه‌ای تکان دهنده و کفران نعمت و وجود علما ۱۴۲
- «اللّٰهُمَّ اِنِّي اَتَقَرَّبُ اِلَيْكَ بِذِكْرِكَ» ..... ۱۴۳ ..... سَرِّ قِسْمِ خُورْدَنِ عَلٰی ﷺ و طَرِيقِ بَا زْگِشْتِ نَعْمَتِ ۱۴۳
- ۱۷۰..... تجلیه و تخلیه و تحلیه ..... ۱۴۴ ..... علت تغییر نعمت و زوال آن ۱۴۴
- ۱۷۱..... معنای حقیقی قرب الهی ..... نکته ۱۴۴